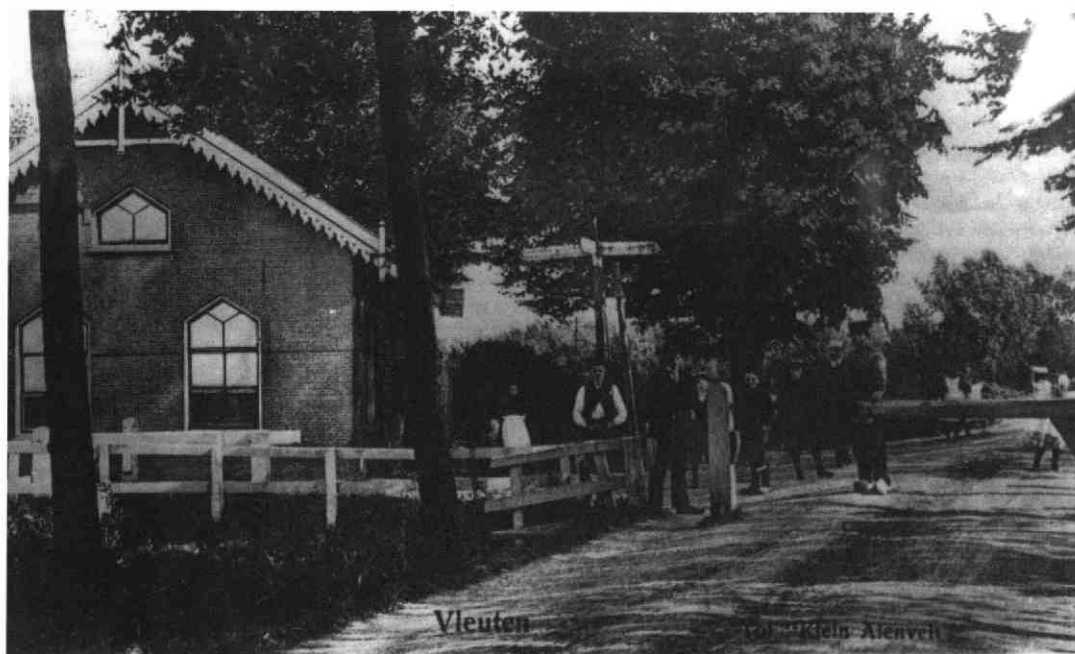

Een kijk van nu ... op 'n kiek van toen

Onlangs zijn op de rijksweg A 12, tussen Harmelen en De Meern, de proeven voor het rekeningrijden, zeg maar de tolheffing, begonnen. Op vier portalen staat van vier leveranciers apparatuur opgesteld waarmee de testen worden uitgevoerd. De ANWB is tegen het rekeningrijden en probeert via de Kampioen zijn lezers hiertegen te mobiliseren.

afb.1 Een fraai beeld op de oude tol met zelfs een oude wegwijzer

Op zich is tolheffen niets nieuws. Alleen mag men het rekeningrijden van nu niet vergelijken met het tolheffen van vroeger. Het tolheffen van nu is bedoeld om de weggebruikers uit de auto te krijgen en daardoor de filevorming op de wegen te verminderen. In de 17e- en 18e eeuw werd er ook al tol geheven dat vooral in de 19e eeuw een grotere vlucht heeft genomen. De tolgelden waren toen nodig in verband met het onderhoud en de verbetering van de wegen.

Binnen onze gemeentegrenzen kenden we in het verleden vijf tolplaatsen. Er was een tol ten zuiden van de ruïne van kasteel De Haar bij het begin van de Haarlaan. De tweede was op de Breudijk en de derde op de Kerkweg, wat nu de Burgemeester Verderlaan is.

Op de kiek van toen zien we de twee overige tollens. De duidelijkst zichtbare is de tol vanaf Utrecht richting Vleuten die 'Klein Alenvelt' werd genoemd. De andere tol staat links voor de zijgevel van de woning aan het begin van de huidige Kantonnaleweg.

Van de vijf tollens bracht die van Klein Alenvelt het meeste op. Op jaarbasis werd driehonderd

gulden door passanten betaald. Op zich is dat logisch te verklaren want het was een belangrijke doorgaande weg. De tol op de Breudijk leverde echter maar het schamele bedrag van negentig gulden op. Hieruit mag geconcludeerd worden dat het niet zo'n drukke weg was. Of zou het tolgeld daar lager zijn geweest?

Als we de oude situatie met de huidige vergelijken, dan zijn alleen de vorm van beide onderramen van het huidige café-restaurant 'De Tol' nog herkenbaar. Het is duidelijk dat de naam van dit etablissement afkomstig is van de tol Klein Alenvelt. Ook de naam van de

nieuwbouwwijk 'De Tol' heeft een relatie met de oude tol en dus niet met het café-restaurant.

In de loop van de jaren is er veel veranderd. De kiek van toen moet in het begin van deze eeuw gemaakt zijn. Door de vele bomen is de spoorweg, aangelegd in 1856, niet te zien. De oude Utrechtseweg was smal en met grint verhard, terwijl er nu een geasfalteerde tweebaansweg ligt met aan beide zijden een fietspad. Wat bijzonder opvalt is dat er in de loop van de jaren zoveel bomen verwijderd zijn. Van het idyllische beeld van toen is nu niets meer over. Ook in de komende jaren zal het beeld van nu, door de grootschalige woningbouw, weer veel veranderen.

J.H

afb. 2 Van de oude tol is alleen het café-restaurant als herinnering overgebleven

Foto: A.J. van Weerdenburg